

Wymagania podstawowe i ponadpodstawowe z matematyki w SP9

Klasa IV

Rozdział	Wymagania podstawowe Uczeń:	Wymagania ponadpodstawowe Uczeń:
DZIAŁ 1. LICZBY NATURALNE W DZIESIĄTKOWYM UKŁADZIE POZYCYJNYM		
1. Zbieranie i prezentowanie danych	<ul style="list-style-type: none"> gromadzi i porządkuje dane (13.1); odczytuje dane przedstawione w tekstach, tabelach, na diagramach i wykresach (13.2);	<ul style="list-style-type: none"> interpretuje dane przedstawione w tekstach, tabelach, diagramach i na wykresach (13.2); przedstawia dane w tabelach, na diagramach i wykresach (13.2);
2. Rzymski system zapisu liczb	<ul style="list-style-type: none"> liczby zapisane w systemie rzymskim w zakresie do 30 przedstawia w systemie dziesiętkowym (1.5); liczby zapisane w systemie dziesiętkowym w zakresie do 30 przedstawia w systemie rzymskim (1.5);	<ul style="list-style-type: none"> liczby zapisane w systemie rzymskim w zakresie do 39 przedstawia w systemie dziesiętkowym (R); liczby zapisane w systemie dziesiętkowym w zakresie do 39 przedstawia w systemie rzymskim (R);
3. Obliczenia kalendarzowe	<ul style="list-style-type: none"> wykonuje proste obliczenia kalendarzowe na dniach, tygodniach, miesiącach, latach (12.4);	<ul style="list-style-type: none"> wykonuje obliczenia kalendarzowe na dniach, tygodniach, miesiącach, latach (12.4);
4. Obliczenia zegarowe	<ul style="list-style-type: none"> wykonuje proste obliczenia zegarowe na godzinach, minutach i sekundach (12.3);	<ul style="list-style-type: none"> wykonuje obliczenia zegarowe na godzinach, minutach i sekundach (12.3);
5. Liczby wielocyfrowe	<ul style="list-style-type: none"> odczytuje liczby naturalne wielocyfrowe do miliona (1.1); zapisuje liczby naturalne wielocyfrowe do miliona (1.1);	<ul style="list-style-type: none"> odczytuje liczby naturalne wielocyfrowe (1.1); zapisuje liczby naturalne wielocyfrowe (1.1); buduje liczby o podanych własnościach (1.1);
6. Liczby wielocyfrowe na osi. Porównywanie liczb	<ul style="list-style-type: none"> zaznacza liczby naturalne na osi liczbowej w sytuacjach typowych (1.2); odczytuje liczby naturalne zaznaczone na osi liczbowej w sytuacjach typowych (1.2); porównuje liczby naturalne (1.3);	<ul style="list-style-type: none"> porównuje liczby naturalne wielocyfrowe (1.3); zaznacza liczby naturalne na osi liczbowej w sytuacjach nietypowych (1.2); odczytuje liczby naturalne zaznaczone na osi liczbowej w sytuacjach nietypowych (1.2);

Rozdział	Wymagania podstawowe Uczeń:	Wymagania ponadpodstawowe Uczeń:
----------	--------------------------------	-------------------------------------

DZIAŁ 2. DZIAŁANIA NA LICZBACH NATURALNYCH

7. Kolejność wykonywania działań	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje reguły dotyczące kolejności wykonywania działań (2.11); 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje reguły dotyczące kolejności wykonywania działań w wyrażeniach o skomplikowanej budowie (2.11);
8. Dodawanie w pamięci	<ul style="list-style-type: none"> • dodaje w pamięci liczby naturalne dwucyfrowe (2.1); • liczbę jednocyfrową dodaje do dowolnej liczby naturalnej (2.1); 	<ul style="list-style-type: none"> • dodaje w pamięci liczby wielocyfrowe w przypadkach takich, jak np. $230 + 80$ (2.1); • dodaje w pamięci kilka liczb naturalnych dwu- i jednocyfrowych (R);
9. Odejmowanie w pamięci	<ul style="list-style-type: none"> • odejmuje w pamięci liczby naturalne dwucyfrowe (2.1); • liczbę jednocyfrową odejmuje od dowolnej liczby naturalnej (2.1); 	<ul style="list-style-type: none"> • odejmuje w pamięci liczby wielocyfrowe w przypadkach takich, jak np. $4600 - 1200$ (2.1);
10. Mnożenie w pamięci	<ul style="list-style-type: none"> • mnoży liczbę naturalną przez liczbę naturalną jednocyfrową w pamięci (w najprostszyc przykładach) (2.3); • stosuje wygodne dla niego sposoby ułatwiające obliczenia, w tym przemienność i łączność dodawania i mnożenia (2.5); 	<ul style="list-style-type: none"> • mnoży liczbę naturalną przez liczbę naturalną jednocyfrową w pamięci (2.3);
11. Dzielenie w pamięci	<ul style="list-style-type: none"> • dzieli liczbę naturalną przez liczbę naturalną jednocyfrową w pamięci (w najprostszyc przykładach) (2.3); • stosuje wygodne dla niego sposoby ułatwiające obliczenia (2.5); 	<ul style="list-style-type: none"> • dzieli liczbę naturalną przez liczbę naturalną jednocyfrową w pamięci (2.3);
12. Dzielenie z resztą	<ul style="list-style-type: none"> • wykonuje dzielenie z resztą liczb naturalnych (2.4); 	
13. Porównywanie liczb. Ile razy mniej? Ile razy więcej?	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje ilorazowo liczby naturalne (2.6); 	<ul style="list-style-type: none"> • zamienia i prawidłowo stosuje jednostki masy: gram, kilogram, dekagram, tona (12.7); • zamienia i prawidłowo stosuje jednostki długości: metr, centymetr, decymetr, milimetr, kilometr (12.6);
14. Porównywanie liczb. O ile, czy ile razy?	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje różnicowo liczby naturalne (2.6); • porównuje ilorazowo liczby naturalne (2.6); 	

Rozdział	Wymagania podstawowe Uczeń:	Wymagania ponadpodstawowe Uczeń:
----------	--------------------------------	-------------------------------------

DZIAŁ 3. PROSTE I ODCINKI. KĄTY. KOŁA I OKRĘGI

15. Proste i odcinki. Kąty. Koła i okręgi	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje i nazywa figury: punkt, prosta, półprosta, odcinek (7.1); • mierzy długość odcinka z dokładnością do 1 milimetra (7.4); • prawidłowo stosuje jednostki długości: metr, centymetr, decymetr, milimetr, kilometr (12.6); 	<ul style="list-style-type: none"> • zamienia jednostki długości: metr, centymetr, decymetr, milimetr, kilometr (12.6);
16. Odcinki w skali	<ul style="list-style-type: none"> • oblicza rzeczywistą długość odcinka, gdy dana jest jego długość w skali (12.8); • oblicza długość odcinka w skali, gdy dana jest jego rzeczywista długość (12.8); 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje skalę, w której jeden odcinek jest obrazem drugiego (R); • stosuje własności odcinków przedstawionych w skali (12.8);
17. Wzajemne położenie prostych	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje odcinki oraz proste prostopadłe i równoległe (7.2); • rysuje pary odcinków prostopadłych na kracie lub za pomocą ekiejki (7.3); • rysuje pary odcinków równoległych na kracie (7.3); 	<ul style="list-style-type: none"> • rysuje pary odcinków prostopadłych za pomocą ekiejki i linijki (7.3); • rysuje pary odcinków równoległych za pomocą ekiejki i linijki (7.3);
18. Kąty. Mierzenie kątów	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje w kątach ramiona i wierzchołek (8.1); • mierzy kąty mniejsze od 180 stopni z dokładnością do 1 stopnia (8.2); 	<ul style="list-style-type: none"> • rysuje kąt o mierze mniejszej niż 180 stopni (8.3);
19. Rodzaje kątów	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje kąt prosty, ostry, rozwarty (8.4); • rysuje kąt prosty (8.3); • porównuje kąty (8.5); 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje kąt półpełny (R);
20. Koło, okrąg	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na rysunku cięciwę, średnicę, promień koła i okręgu (9.6); • rysuje cięciwę, średnicę, promień koła i okręgu (9.6); 	

DZIAŁ 4. DZIAŁANIA PISEMNE NA LICZBACH NATURALNYCH

21. Dodawanie pisemne I	<ul style="list-style-type: none"> • dodaje liczby naturalne wielocyfrowe pisemnie bez przekroczenia progu dziesiątkowego (2.2); 	
22. Dodawanie pisemne II	<ul style="list-style-type: none"> • dodaje liczby naturalne wielocyfrowe pisemnie bez przekroczenia progu dziesiątkowego (2.2); 	<ul style="list-style-type: none"> • dodaje liczby naturalne wielocyfrowe pisemnie z przekroczeniem progu dziesiątkowego (2.2);
23. Odejmowanie pisemne I	<ul style="list-style-type: none"> • odejmuje liczby naturalne wielocyfrowe pisemnie bez przekro- 	

Rozdział	Wymagania podstawowe Uczeń:	Wymagania ponadpodstawowe Uczeń:
----------	--------------------------------	-------------------------------------

czenia progu dziesiętkowego (2.2);

24. Odejmowanie pisemne II	• odejmuje liczby naturalne wielocyfrowe pisemnie bez przekroczenia progu dziesiętkowego (2.2);	• odejmuje liczby naturalne wielocyfrowe pisemnie z przekroczeniem progu dziesiętkowego (2.2);
25. Mnożenie pisemne liczb przez liczby jednocyfrowe	• mnoży liczbę naturalną przez liczbę naturalną jednocyfrową pisemnie (2.3);	
26. Dzielenie pisemne liczb przez liczby jednocyfrowe	• dzieli liczbę naturalną przez liczbę naturalną jednocyfrową pisemnie (2.3);	
27. Wyrażenia arytmetyczne	• stosuje reguły dotyczące kolejności wykonywania działań (2.11); • stosuje wygodne dla niego sposoby ułatwiające obliczenia, w tym przemienność i łączność dodawania i mnożenia (2.5); • do rozwiązywania zadań osadzonych w kontekście praktycznym stosuje poznaną wiedzę z zakresu arytmetyki (14.5);	

DZIAŁ 5. WIELOKĄTY

28. Wielokąt	• oblicza obwód wielokąta o danych długościach boków (11.1); • rozpoznaje podstawowe własności wielokąta; • rysuje wielokąty o podanych własnościach; • rozpoznaje odcinki oraz proste prostopadłe i równoległe (7.2);	
29. Kwadrat, prostokąt	• rozpoznaje i nazywa kwadrat, prostokąt (9.4); • zna najważniejsze własności kwadratu, prostokąta (9.5); • stosuje najważniejsze własności kwadratu, prostokąta (9.5); • oblicza obwód wielokąta o danych długościach boków (11.1);	• stosuje wzór na obwód kwadratu, prostokąta do obliczenia długości boku (11.1);
30. Pole powierzchni	• oblicza pola wielokątów przedstawionych na rysunku oraz w sytuacjach praktycznych (11.2); • oblicza pole kwadratu przedstawio-	• dostrzega zależność między jednostkami pola: m^2, cm^2, km^2, mm^2, dm^2 (R);

Rozdział	Wymagania podstawowe Uczeń:	Wymagania ponadpodstawowe Uczeń:
----------	--------------------------------	-------------------------------------

	<p>nego na rysunku (w tym na własnym rysunku pomocniczym) oraz w sytuacjach praktycznych (11.2);</p> <ul style="list-style-type: none"> • zamienia jednostki długości: metr, centymetr, decymetr, milimetr, kilometr (12.6); • stosuje jednostki pola: m^2, cm^2, km^2, mm^2, dm^2 (bez zamiany jednostek w trakcie obliczeń) (11.3); 	
31. Pole prostokąta	<ul style="list-style-type: none"> • oblicza pola: kwadratu, prostokąta przedstawionych na rysunku (w tym na własnym rysunku pomocniczym) oraz w sytuacjach praktycznych (11.2); • stosuje jednostki pola: m^2, cm^2, km^2, mm^2, dm^2 (bez zamiany jednostek w trakcie obliczeń) (11.3); • zamienia jednostki długości: metr, centymetr, decymetr, milimetr, kilometr (12.6); 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje wzór na pole kwadratu lub prostokąta do obliczenia długości jednego jego boku (11.2);

DZIAŁ 6. UŁAMKI ZWYKŁE. DZIAŁANIA NA UŁAMKACH ZWYKŁYCH

32. Ułamki zwykłe	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje część danej całości za pomocą ułamka (4.1); • wskazuje opisaną ułamkiem część całości (4.1); • przedstawia ułamek jako iloraz liczb naturalnych (4.2); • przedstawia iloraz liczb naturalnych jako ułamek (4.2); 	
33. Obliczanie ułamka liczby naturalnej	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje część danej całości za pomocą ułamka (4.1); • wskazuje opisaną ułamkiem część całości (4.1); • przedstawia ułamek jako iloraz liczb naturalnych (4.2); • przedstawia iloraz liczb naturalnych jako ułamek (4.2); • oblicza ułamek danej liczby naturalnej (5.5); 	
34. Porównywanie ułamków	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje ułamki zwykłe o jednakowych licznikach lub mianownikach (4.12); • porównuje różnicowo ułamki (5.4); 	
35. Dodawanie i odejmowanie ułamków	<ul style="list-style-type: none"> • dodaje ułamki zwykłe o jednakowych mianownikach (5.1); 	

Rozdział	Wymagania podstawowe Uczeń:	Wymagania ponadpodstawowe Uczeń:
----------	--------------------------------	-------------------------------------

o jednakowych mianownikach

- odejmuje ułamki zwykłe o jednakowych mianownikach (5.1);

36. Liczby mieszane

- przedstawia ułamki niewłaściwe w postaci liczby mieszanej (4.5);
- przedstawia liczby mieszane w postaci ułamków niewłaściwych (4.5);

DZIAŁ 7. ZAGADKI MATEMATYCZNE

37. Zagadki matematyczne

- do rozwiązywania zadań osadzonych w kontekście praktycznym stosuje poznaną wiedzę z zakresu arytmetyki i geometrii oraz nabyte umiejętności rachunkowe, a także własne poprawne metody (14.5);

Klasa V

DZIAŁ 1. LICZBY NATURALNE I DZIESIĘTNE. DZIAŁANIA NA LICZBACH NATURALNYCH I DZIESIĘTNYCH

1. Zastosowania matematyki w sytuacjach praktycznych

- dodaje i odejmuje w pamięci liczby naturalne dwucyfrowe, liczby wielocyfrowe w przypadkach takich, jak np. $230 + 80$ lub $4600 - 1200$; liczbę jednocyfrową dodaje do dowolnej liczby naturalnej i odejmuje od dowolnej liczby naturalnej (2.1);
- szacuje wyniki działań (2.12);

2. Powtórzenie wiadomości o dodawaniu i odejmowaniu pisemnym

- dodaje liczby naturalne wielocyfrowe pisemnie (2.2);
- odejmuje liczby naturalne wielocyfrowe pisemnie (2.2);

3. Powtórzenie wiadomości o mnożeniu i dzieleniu pisemnym

- mnoży liczbę naturalną przez liczbę naturalną jednocyfrową pisemnie (2.3);
- dzieli liczbę naturalną przez liczbę naturalną jednocyfrową pisemnie (2.3);

4. Mnożenie liczb wielocyfrowych sposobem pisemnym

- mnoży liczbę naturalną przez liczbę naturalną dwucyfrową lub trzycyfrową pisemnie (2.3);
- oblicza kwadraty i sześciany liczb naturalnych (2.10);

- mnoży liczby wielocyfrowe pisemnie (R);

5. Dzielenie przez liczby

- dzieli liczbę naturalną przez liczbę

Rozdział	Wymagania podstawowe Uczeń:	Wymagania ponadpodstawowe Uczeń:
wielocyfrowe	naturalną dwucyfrową lub trzycyfrową pisemnie (2.3);	
6. Wyrażenia arytmetyczne i zadania tekstowe	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje reguły dotyczące kolejności wykonywania działań (2.11); • czyta ze zrozumieniem prosty tekst zawierający informacje liczbowe (14.1); • wykonuje wstępne czynności ułatwiające rozwiązanie zadania, w tym rysunek pomocniczy lub wygodne dla niego zapisanie informacji i danych z treści zadania (14.2); • dostrzega zależności między podanymi informacjami (14.3); • dzieli rozwiązanie zadania na etapy, stosując własne, poprawne, wygodne dla niego strategie rozwiązania (14.4); • do rozwiązywania zadań osadzonych w kontekście praktycznym stosuje poznaną wiedzę z zakresu arytmetyki i geometrii oraz nabyte umiejętności rachunkowe, a także własne poprawne metody (14.5); 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje reguły dotyczące kolejności wykonywania działań w wyrażeniach o skomplikowanej budowie (2.11); • weryfikuje wynik zadania tekstowego, oceniając sensowność rozwiązania (14.6);
7. Zamiana wyrażen dwumianowanych na jednomianowane z wykorzystaniem liczb dziesiętnych	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje wyrażenia dwumianowane w postaci ułamka dziesiętnego i odwrotnie (4.6); • zaznacza ułamki dziesiętne na osi liczbowej oraz odczytuje ułamki dziesiętne zaznaczone na osi liczbowej (4.7) • zamienia i prawidłowo stosuje jednostki długości: metr, centymetr, decymetr, milimetr, kilometr (12.6); • zamienia i prawidłowo stosuje jednostki masy: gram, kilogram, dekagram, tona (12.7); 	
8. Dodawanie pisemne liczb dziesiętnych	<ul style="list-style-type: none"> • dodaje i odejmuje ułamki dziesiętne w pamięci (w najprostszymi przykładach) (5.2); • dodaje i odejmuje ułamki dziesiętne pisemnie (5.2); 	
9. Odejmowanie liczb dziesiętnych	<ul style="list-style-type: none"> • dodaje i odejmuje ułamki dziesiętne w pamięci (w najprostszymi przykładach) (5.2); • dodaje i odejmuje ułamki dziesiętne pisemnie (5.2); 	
DZIAŁ 2. WIELOKĄTY		
10. Klasyfikacja trójkątów.	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje i nazywa trójkąty 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje nierówność trójkąta do

Rozdział	Wymagania podstawowe Uczeń:	Wymagania ponadpodstawowe Uczeń:
Własności trójkątów	<p>ostrokątne, prostokątne i rozwartokątne (9.1);</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje i nazywa trójkąty równoboczne i równoramienne (9.1); • konstruuje trójkąt o trzech danych bokach (9.2); • ustala możliwość zbudowania trójkąta (na podstawie nierówności trójkąta) (9.2); • stosuje twierdzenie o sumie kątów trójkąta (9.3); • oblicza miary kątów, stosując przy tym poznane własności kątów i wielokątów (11.6); 	rozwiązywania zadań (9.2);
11. Pole trójkąta	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje i nazywa trójkąty ostrokątne, prostokątne i rozwartokątne (9.1); • rozpoznaje i nazywa trójkąty równoboczne i równoramienne (9.1); • oblicza pole trójkąta przedstawionego na rysunku (w tym na własnym rysunku pomocniczym) oraz w sytuacjach praktycznych (11.2); • stosuje jednostki pola: m^2, cm^2, km^2, mm^2, dm^2, ar, hektar (bez zamiany jednostek w trakcie obliczeń) (11.3); • zamienia jednostki długości: metr, centymetr, decymetr, milimetr, kilometr (12.6); 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje wzór na pole trójkąta do obliczenia długości jednego boku lub wysokości trójkąta (11.2); • stosuje jednostki pola: m^2, cm^2, km^2, mm^2, dm^2, ar, hektar (bez zamiany jednostek w trakcie obliczeń) (11.3);
12. Klasyfikacja czworokątów	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje i nazywa kwadrat, prostokąt (9.4); • rozpoznaje i nazywa romb, równoległobok (9.4); • rozpoznaje i nazywa trapez (9.4); • zna najważniejsze własności kwadratu, prostokąta (9.5); • zna najważniejsze własności rombu, równoległoboku (9.5); • zna najważniejsze własności trapezu (9.5); • stosuje najważniejsze własności kwadratu, prostokąta, rombu, równoległoboku, trapezu (9.5); 	

Rozdział	Wymagania podstawowe Uczeń:	Wymagania ponadpodstawowe Uczeń:
----------	--------------------------------	-------------------------------------

	<ul style="list-style-type: none"> • oblicza miary kątów, stosując przy tym poznane własności kątów i wielokątów (11.6); 	
13. Pole równoległoboku i rombu	<ul style="list-style-type: none"> • oblicza pola: rombu i równoległoboku, przedstawionych na rysunku (w tym na własnym rysunku pomocniczym) oraz w sytuacjach praktycznych (11.2); 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje wzór na pole równoległoboku do obliczenia długości jednego boku lub wysokości (11.2); • stosuje wzór na pole rombu do obliczenia długości jednej przekątnej (11.2);
14. Pole trapezu	<ul style="list-style-type: none"> • oblicza pole trapezu przedstawionego na rysunku (w tym na własnym rysunku pomocniczym) oraz w sytuacjach praktycznych (11.2); 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje wzór na pole trapezu do obliczenia długości jednego boku lub wysokości (11.2);
15. Zamiana jednostek pola	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje jednostki pola: m^2, cm^2, km^2, mm^2, dm^2, ar, hektar (bez zamiany jednostek w trakcie obliczeń) (11.3); • zamienia i prawidłowo stosuje jednostki długości: metr, centymetr, decymetr, milimetr, kilometr (12.6); 	<ul style="list-style-type: none"> • zamienia jednostki pola (R);

DZIAŁ 3. UŁAMKI ZWYKŁE. DZIAŁANIA NA UŁAMKACH ZWYKŁYCH

16. Cechy podzielności przez 2, 5, 10, 100	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje liczby naturalne podzielne przez 2 (2.7); • rozpoznaje liczby naturalne podzielne przez 5, 10, 100 (2.7); • stosuje cechy podzielności przez 2, 5, 10, 100 (2.7); 	<ul style="list-style-type: none"> • prowadzi proste rozumowania na temat podzielności liczb (2.7);
17. Cechy podzielności przez 3 i 9	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje liczby naturalne podzielne przez 3 (2.7); • rozpoznaje liczby naturalne podzielne przez 9 (2.7); • stosuje cechy podzielności przez 3, 9 (2.7); 	<ul style="list-style-type: none"> • prowadzi proste rozumowania na temat podzielności liczb (2.7);
18. Liczby pierwsze i złożone	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje liczbę złożoną, gdy jest ona jednocyfrowa lub dwucyfrowa (2.8); • rozpoznaje liczbę złożoną, gdy na istnienie dzielnika wskazuje poznana cecha podzielności (2.8); • rozpoznaje liczbę pierwszą dwucyfrową (2.9); • rozkłada liczby dwucyfrowe na czynniki pierwsze (2.9); 	<ul style="list-style-type: none"> • rozkłada liczby na czynniki pierwsze (R);
19. Sprowadzanie ułamków	<ul style="list-style-type: none"> • sprowadza ułamki zwykłe do 	

Rozdział	Wymagania podstawowe Uczeń:	Wymagania ponadpodstawowe Uczeń:
zwykłych do wspólnego mianownika	wspólnego mianownika (4.4); • skraca i rozszerza ułamki zwykłe (4.3);	
20. Porównywanie ułamków zwykłych	• porównuje ułamki zwykłe (4.12); • zaznacza ułamki zwykłe na osi liczbowej (4.7); • odczytuje ułamki zwykłe zaznaczone na osi liczbowej (4.7);	
21. Dodawanie ułamków zwykłych	• dodaje ułamki zwykłe o mianownikach jedno- lub dwucyfrowych, a także liczby mieszane (5.1);	
22. Odejmowanie ułamków zwykłych	• odejmuje ułamki zwykłe o mianownikach jedno- lub dwucyfrowych, a także liczby mieszane (5.1);	
23. Działania na ułamkach zwykłych	• mnoży ułamki zwykłe o mianownikach jedno- lub dwucyfrowych, a także liczby mieszane (5.1); • oblicza ułamek danej liczby naturalnej (5.5); • oblicza wartości prostych wyrażeń arytmetycznych, stosując reguły dotyczące kolejności wykonywania działań (5.7);	• oblicza ułamek danego ułamka lub liczby mieszanej (R);

DZIAŁ 4. UŁAMKI DZIESIĘTNE. DZIAŁANIA NA UŁAMKACH DZIESIĘTNYCH

24. Mnożenie liczb dziesiętnych	• mnoży ułamki dziesiętne w pamięci (w najprostszycy przykładach) (5.2); • mnoży ułamki dziesiętne pisemnie (5.2); • mnoży ułamki dziesiętne za pomocą kalkulatora (w trudniejszych przykładach) (5.2); • oblicza kwadraty i sześciiany ułamków dziesiętnych (5.6);	• mnoży ułamki dziesiętne w pamięci (w prostych przykładach) (5.2);
25. Dzielenie liczb dziesiętnych	• dzieli ułamki dziesiętne w pamięci (w najprostszycy przykładach) (5.2); • dzieli ułamki dziesiętne pisemnie (5.2); • dzieli ułamki dziesiętne za pomocą kalkulatora (w trudniejszych przykładach) (5.2);	• dzieli ułamki dziesiętne w pamięci (w prostych przykładach) (5.2);
26. Wyrażenia arytmetyczne i zadania tekstowe	• oblicza wartości prostych wyrażeń arytmetycznych, stosując reguły dotyczące kolejności wykonywania	• oblicza wartości wyrażeń arytmetycznych o skomplikowanej budowie, stosując reguły

Rozdział	Wymagania podstawowe Uczeń:	Wymagania ponadpodstawowe Uczeń:
----------	--------------------------------	-------------------------------------

27. Zamiana liczb dziesiętnych na ułamki zwykłe. Liczby mieszane. Zaokrąglanie liczb	<ul style="list-style-type: none"> • działań (5.7); • do rozwiązywania zadań osadzonych w kontekście praktycznym stosuje poznaną wiedzę z zakresu arytmetyki i geometrii oraz nabyte umiejętności rachunkowe, a także własne poprawne metody (14.5); • zapisuje ułamek dziesiętny skończony w postaci ułamka zwykłego (4.8); • zamienia ułamki zwykłe o mianownikach będących dzielnikami liczb 10, 100, 1000 itd. na ułamki dziesiętne skończone dowolną metodą (przez rozszerzanie ułamków zwykłych, dzielenie licznika przez mianownik w pamięci, pisemnie lub za pomocą kalkulatora) (4.9); • zapisuje ułamki zwykłe o mianownikach innych niż wymienione w p. 4.9 w postaci rozwinięcia dziesiętnego nieskończonego (z użyciem trzech kropek po ostatniej cyfrze), dzieląc licznik przez mianownik w pamięci, pisemnie lub za pomocą kalkulatora (4.10); • zaokrągla liczby naturalne (1.4); • zaokrągla ułamki dziesiętne (4.11); 	<ul style="list-style-type: none"> • dotyczące kolejności wykonywania działań (5.7);
--	--	---

ZIAŁ V. FIGURY GEOMETRYCZNE. SKALA I PLAN. BRYŁY

28. Rodzaje kątów, własności miarowe kątów	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje kąt prosty, ostry i rozwarty (8.4); • rozpoznaje kąty wierzchołkowe i kąty przyległe (8.6); • stosuje twierdzenie o sumie kątów trójkąta (9.3); 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje kąt wklęsły i pełny (R);
29. Konstrukcje	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje kąty wierzchołkowe i kąty przyległe (8.6); • korzysta z własności kątów wierzchołkowych i przyległych (8.6); • mierzy kąty mniejsze od 180 stopni z dokładnością do 1 stopnia (8.2); • rysuje kąt o mierze mniejszej niż 180 stopni (8.3); 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje kąty odpowiadające (R);
30. Plan, mapa, skala	<ul style="list-style-type: none"> • oblicza rzeczywistą długość odcinka, gdy dana jest jego długość w skali (12.8); • oblicza długość odcinka w skali, gdy dana jest jego rzeczywista długość 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje własności odcinków przedstawionych w skali (R); • wskazuje skalę, w której jeden odcinek jest obrazem drugiego (12.8);

Rozdział	Wymagania podstawowe Uczeń:	Wymagania ponadpodstawowe Uczeń:
----------	--------------------------------	-------------------------------------

	<p>(12.8);</p> <ul style="list-style-type: none"> do rozwiązywania zadań osadzonych w kontekście praktycznym stosuje poznaną wiedzę z zakresu arytmetyki i geometrii oraz nabyte umiejętności rachunkowe, a także własne poprawne metody (14.5); 	
31. Prostopadłościan, sześcián	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje graniastosłupy proste w sytuacjach praktycznych i wskazuje te bryły wśród innych modeli brył (10.1); wskazuje wśród graniastosłupów prostopadłościány oraz sześciány i uzasadnia swój wybór (10.2); rozpoznaje siatki graniastosłupów prostych (10.3); rysuje siatki prostopadłościanów 	<ul style="list-style-type: none"> rysuje siatki graniastosłupów (R);

DZIAŁ 6. OBLICZANIE UPŁYWU CZASU

32. Obliczanie upływu czasu	<ul style="list-style-type: none"> wykonuje proste obliczenia zegarowe na godzinach, minutach i sekundach (12.3); wykonuje proste obliczenia kalendarzowe na dniach, tygodniach, miesiącach, latach (12.4); szacuje wyniki działań (2.12); 	
-----------------------------	---	--

Klasa VI

DZIAŁ 1. DZIAŁANIA NA UŁAMKACH ZWYKŁYCH I DZIESIĘTNYCH

1. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących liczb wymiernych	<ul style="list-style-type: none"> wykonuje działania na ułamkach dziesiętnych, używając własnych, poprawnych strategii (5.8); wykonuje działania na ułamkach dziesiętnych za pomocą kalkulatora (5.8); do rozwiązywania zadań osadzonych w kontekście praktycznym stosuje poznaną wiedzę z zakresu arytmetyki oraz nabyte umiejętności rachunkowe, a także własne poprawne metody 	
--	---	--

Rozdział	Wymagania podstawowe Uczeń:	Wymagania ponadpodstawowe Uczeń:
	(14.5);	
2. Mnożenie ułamków zwykłych	<ul style="list-style-type: none"> • mnoży ułamki zwykłe o mianownikach jedno- lub dwucyfrowych, a także liczby mieszane (5.1); • oblicza kwadraty i sześciiany ułamków zwykłych oraz liczb mieszanych (5.6); 	
3. Dzielenie ułamków zwykłych	<ul style="list-style-type: none"> • dzieli ułamki zwykłe o mianownikach jedno- lub dwucyfrowych, a także liczby mieszane (5.1); 	
4. Działania na ułamkach zwykłych	<ul style="list-style-type: none"> • dodaje, odejmuje, mnoży i dzieli ułamki zwykłe o mianownikach jedno- lub dwucyfrowych, a także liczby mieszane (5.1.); • oblicza wartości prostych wyrażeń arytmetycznych, stosując reguły dotyczące kolejności wykonywania działań (5.7); 	<ul style="list-style-type: none"> • oblicza wartości wyrażeń arytmetycznych, stosując reguły dotyczące kolejności wykonywania działań (5.7);
5. Działania na liczbach dziesiętnych	<ul style="list-style-type: none"> • dodaje, odejmuje, mnoży i dzieli ułamki dziesiętne w pamięci (w najprostszych przykładach), pisemnie i za pomocą kalkulatora (w trudniejszych przykładach) (5.2); • oblicza kwadraty i sześciiany ułamków dziesiętnych (5.6); • porównuje ułamki dziesiętne (4.12); • porównuje różnicowo ułamki (5.4); 	<ul style="list-style-type: none"> • dodaje, odejmuje, mnoży i dzieli ułamki dziesiętne w pamięci w prostych przykładach (5.2);
6. Obliczanie ułamka liczby	<ul style="list-style-type: none"> • oblicza ułamek danej liczby naturalnej (5.5); 	
7. Działania na liczbach wymiernych	<ul style="list-style-type: none"> • zamienia ułamki zwykłe o mianownikach będących dzielnikami liczb 10, 100, 1000 itd. na ułamki dziesiętne skończone dowolną metodą (przez rozszerzanie ułamków zwykłych, dzielenie licznika przez mianownik w pamięci, pisemnie lub za pomocą kalkulatora) (4.9); • zapisuje ułamki zwykłe o mianownikach innych niż wymienione w p. 4.9 w postaci rozwinięcia dziesiętnego nieskończonego (z użyciem trzech kropek po ostatniej cyfrze), dzieląc licznik przez mianownik w pamięci, pisemnie lub za pomocą kalkulatora (4.10); • zaokrągla ułamki dziesiętne (4.11); • wykonuje nieskomplikowane rachunki, 	<ul style="list-style-type: none"> • wykonuje rachunki, w których występują jednocześnie ułamki zwykłe i dziesiętne (5.3); • oblicza wartości wyrażeń arytmetycznych, stosując reguły dotyczące kolejności wykonywania działań (5.7);

Rozdział	Wymagania podstawowe Uczeń:	Wymagania ponadpodstawowe Uczeń:
----------	--------------------------------	-------------------------------------

- w których występują jednocześnie ułamki zwykłe i dziesiętne (5.3);
- oblicza wartości prostych wyrażeń arytmetycznych, stosując reguły dotyczące kolejności wykonywania działań (5.7);
- wykonuje działania na ułamkach dziesiętnych, używając własnych, poprawnych strategii (5.8);
- wykonuje działania na ułamkach dziesiętnych za pomocą kalkulatora (5.8);
- szacuje wyniki działań (5.9);

DZIAŁ 2. PROCENTY. LICZBY CAŁKOWITE

8. Procent liczby	• interpretuje 100% danej wielkości jako całość, 50% – jako połowę, 25% – jako jedną czwartą, 10% – jako jedną dziesiątą, a 1% – jako setną część danej wielkości liczbowej (12.1); • w przypadkach osadzonych w kontekście praktycznym oblicza procent danej wielkości w stopniu trudności typu 50%, 10%, 20% (12.2);	• w przypadkach osadzonych w kontekście praktycznym oblicza procent danej wielkości inny niż 50%, 10%, 20% (R);
9. Odczytywanie danych przedstawionych graficznie	• gromadzi i porządkuje dane (13.1); • odczytuje i interpretuje dane przedstawione w tekstach, tabelach, na diagramach i wykresach (13.2); • przedstawia dane w tabelach, na diagramach i wykresach (13.2); • odczytuje temperaturę (dodatnią i ujemną) (12.5);	
10. Liczby ujemne	• podaje praktyczne przykłady stosowania liczb ujemnych (3.1); • interpretuje liczby całkowite na osi liczbowej (3.2); • zaznacza liczby całkowite na osi liczbowej (3.2); • odczytuje liczby całkowite zaznaczone na osi liczbowej (3.2); • oblicza wartość bezwzględną (3.3); • porównuje liczby całkowite (3.4);	
11. Działania na liczbach całkowitych	• wykonuje proste rachunki pamięciowe na liczbach całkowitych (3.5);	• oblicza wartość wyrażeń z liczbami całkowitymi (R);

DZIAŁ 3. BRYŁY

12. Pole powierzchni	• rozpoznaje siatki graniastosłupów	• stosuje wzór na pole powierzchni

Rozdział	Wymagania podstawowe Uczeń:	Wymagania ponadpodstawowe Uczeń:
prostopadłościanu	prostych (10.3); • rysuje siatki prostopadłościanów (10.4); • oblicza pole powierzchni prostopadłościanu przy danych długościach krawędzi (11.4);	prostopadłościanu do wyznaczenia długości krawędzi (11.4);
13. Objętość prostopadłościanu	• oblicza objętość prostopadłościanu przy danych długościach krawędzi (11.4); • stosuje jednostki objętości i pojemności: litr, mililitr, dm^3 , m^3 , cm^3 , mm^3 (11.5);	• stosuje wzór na objętość prostopadłościanu do wyznaczenia długości krawędzi (11.5);
14. Zamiana jednostek objętości	• stosuje i zamienia jednostki objętości i pojemności: litr, mililitr, dm^3 , m^3 , cm^3 , mm^3 (11.5);	
15. Rozpoznawanie i nazywanie brył	• rozpoznaje walce, stożki i kule w sytuacjach praktycznych i wskazuje te bryły wśród innych modeli brył (10.1);	

DZIAŁ 4. WYRAŻENIA ALGEBRAICZNE

16. Rozwiązywanie zadań tekstowych	<ul style="list-style-type: none"> • czyta ze zrozumieniem prosty tekst zawierający informacje liczbowe (14.1); • wykonuje wstępne czynności ułatwiające rozwiązanie zadania, w tym rysunek pomocniczy lub wygodne dla niego zapisanie informacji i danych z treści zadania (14.2); • dostrzega zależności między podanymi informacjami (14.3); • dzieli rozwiązanie zadania na etapy, stosując własne, poprawne, wygodne dla niego strategie rozwiązania (14.4); • do rozwiązywania zadań osadzonych w kontekście praktycznym stosuje poznaną wiedzę z zakresu arytmetyki i geometrii oraz nabyte umiejętności rachunkowe, a także własne, poprawne metody (14.5); • weryfikuje wynik zadania tekstowego, oceniając sensowność rozwiązania (14.6);
17. Prędkość, droga, czas	• w sytuacji praktycznej oblicza drogę przy danej prędkości i danym czasie

Rozdział	Wymagania podstawowe Uczeń:	Wymagania ponadpodstawowe Uczeń:
----------	--------------------------------	-------------------------------------

	<p>(12.9);</p> <ul style="list-style-type: none"> • w sytuacji praktycznej oblicza prędkość przy danej drodze i danym czasie (12.9); • w sytuacji praktycznej oblicza czas przy danej drodze i danej prędkości (12.9); • stosuje jednostki prędkości: km/h, m/s (12.9); 	
18. Interpretowanie wzorów	<ul style="list-style-type: none"> • korzysta z nieskomplikowanych wzorów, w których występują oznaczenia literowe (6.1); • zamienia wzór na formę słowną (6.1); 	
19. Wyrażenia algebraiczne. Równania	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje oznaczenia literowe nieznanymi wielkościami liczbowymi i zapisuje proste wyrażenie algebraiczne na podstawie informacji osadzonych w kontekście praktycznym (6.2); 	
20. Rozwiązywanie równań	<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązuje równania pierwszego stopnia z jedną niewiadomą występującą po jednej stronie równania (poprzez zgadywanie, dopełnianie lub wykonanie działania odwrotnego) (6.3); 	